

פרוטוקול מס' 10

מליציבת ועדת הכספים

מיום ד', כב' בחשוון תשי"ב - 21.11.51,

בשעה 08:30.

נוכחים:

היו"ר י. גורי
ש. דלין
י. סרלין
י. רוקח
א. מ. גליחובסקי
ט. טנה
י. בדר
ז. שפר

מזכמים:

ד. הנרוביץ - מנהל משרד האוצר;
סר הנציג - יועץ משפטי;
ט. אלון - מזכיר הוועדה;
ש. ספילבק - מטעם משרד האוצר.

סדר היום:

א. תשובה לשאלתה בדבר סס-סוחרות על השויות
המקומיות;
ב. חוק ערבות למשכנות;
ג. ערבויות;
ד. תשובות לשאלות;
ה. סדר היום של הישיבות הבאות;
ו. בחירת ועדות משנה של ועדת הכספים;
ז. שאלות;
ח. פרוטוקולים של ועדת הכספים.

עבודה לעילתה בדבר מט-מותרות על התניות המסודרות:

ד. הרוביץ: ד"ר מנדלסון, מנהל המכס, מכחיש את הדברים, כאילו הרשויות המקומיות משלמות מט-מותרות.

י. רוקח: אנו משלמים לסוחרים מט-מותרות. פעם היו תעודות, שאיפשרו לסוחרים להוכיח שהם מכרו לעירייה ולא גבו מט-מותרות.

ד. הרוביץ: אני מציע למר רוקח לברר את הדבר עם ד"ר מנדלסון. זוהי שאלה אדמיניסטרטיבית קטנה. אין אנו מתנגדים לשחרר את הרשויות המקומיות מט-מותרות. אני מניח שהיתה כאן אי-הבנה, או שפקידיו של ד"ר מנדלסון לא מסרו לו שגובים מן העיריות.

חוק ערבות למשכנתות:

היו"ר י. גורי: (קורא את סעיף 5).

י. רוקח: האם יש צורך לקבוע את כל התנאים בדבר התקופות בחוק?

ד. הרוביץ: אם יוצאו התנאים מן החוק, יש לכתוב בחוק "בתנאים שיקבע שר האוצר", כי לא יימכן שיבואו בכל דבר לוועדה.

מר סרלין: סעיף זה סוכם בודאי בהסכם עם הבנקים, אבל גם התנאים בבנקים משתנים. אני בעד העברת התנאים האלה לתקנות, ששר האוצר יקבע אותם.

ישנן בארץ קרקעות נפושות, שאינן מסודרות עדיין מבחינה חוקית למרות זאת שהוקצו לשיכונים וניתנו משכנתות. לפי הנוסח הכתוב כאן, לא תהיה אפשרות של הוצאה לפועל במקרים רבים. אם נשאיר את הנוסח כפי שהוא, יהיה בו משום גורם שאינו מעודד שיכון, אלא להיפך.

היו"ר י. גורי: האם הסעיף 16(1) אינו יכול לחפוף כמה מן הדברים שנאמרו בסעיף 5? לדעתי יש בסעיף 5 דברים אחדים, כגון תנאי הרבית, זכות החכירה וכו', שיכולים להיות כלולים בתקנות ששר האוצר יחקין לביצוע החוק.

מר הניג: הסעיף המאפשר קביעת תנאים בתקנות אינו יכול לסתור תנאים שנכתבו בחוק. סעיף 16(1) דן בתנאי המשכנתה, וסעיף 5 דן בתנאי הערבות. אמנם אחד מתנאי הערבות הוא שהיה משכנתה ראויה, והחוק מגדיר מהי משכנתה, אך דבר זה צריך להיות בחוק ולא בתקנות. הבנקים דרשו בתחילה, שכל התנאים ייקבעו בחוק. אולם התברר, לאור המציאות, שדברים משתנים, ולכן יש חלק מן הדברים שאפשר להעבירם לאגף לתקנות.

הקושי שהזכיר מר ~~סרלין~~ סרלין הנו קושי יום-יומי בשיכון, שלעת עתה אי-אפשר להתגבר עליו. אפשר להסדיר את הדברים במהירות, אלא שאנשים מחרשלים. אם החוק ימנע מהם משכנתה בלי הסדר זה, הם יזדרזו.

מר סרלין: חלק זה של החוק הוא מסוכן. הייתי מציע להשאיר בחוק רק תנאי אחד, שהמשכנתה צריכה להיות משכנתה ראשונה. אם הבנק יתן משכנתה, אין סכנה בנתינת ערבות.

שר

היו"ר י. גורני:

אני מבקש את היועצים המשפטיים להכין לנו נוסח מתוקן של סעיף 5, בהתאם להערות חברי הוועדה.
(קורא את סעיף 6).
(קורא את סעיף 7).

י. הניג:

הלווה משלם 5 1/2%, והמלווה משלם 1/2% מתוך זה.

י. רוקח:

הבנק האפוחקאי לא יסתפק ב-4 1/2%.

י. טרליין:

הוא יקח עוד 5% קומסינן לשנה הראשונה.

היו"ר י. גורני:

(קורא את סעיף 8).

(קורא את סעיף 9).

לשם סם יש צורך לאפשר בחוק את הפיכת הערבות למשכנתה?

י. הניג:

בסעיף 8 נקבע שהערבות מתממשת רק במקרים שהנכסים נמכרים בהוצאה לפועל. במקרים מסויימים אין צורך למצות את הדין עד הסוף. מצד אחד אין צורך להביא את הלווה למצב כזה של הוצאה לפועל, ומצד שני אין להכביד על המלווה, שצריך להגיש תביעה חוקית כשהוא רוצה לקבל ערבות מהמטמלה.

י. טרליין:

הניסוח הוא אחר: אם שר האוצר יעמוד בפני סכנה שיהיה עליו לשלם את הערבות, כולה או בחלקה, תהיה לו אפשרות לקבל את המשכנתה ולאגרות אותה במשך הזמן.

היו"ר י. גורני:

יש כאן סכנות רחבה מצד שר האוצר. אם היקף המשכנתות מגיע לכמה מיליוני לירות, המסכות שרוצים לתת לשר האוצר, להחליט על סכומים כאלה בעצמו, היא סכנות רחבה מאוד. אני מניח להוסיף כאן את המלים: "באישור ועדת הכספים של הכנסת".

י. רוקח:

יש גם להוסיף, באיזה תנאים ובאיזה מסיבות הוא עושה זאת?

י. טרליין:

אני מניח לתקן את הסעיף הזה ולכתוב שרק במקרה ששר האוצר יעמוד בפני סכנה של הפסד כסף, כלומר, רק במקרה שללווה פיגר בתשלומים, והאוצר חייב לשלם את הערבות, תהיה לו אפשרות להפוך את הערבות למשכנתה.

ש. דליין:

גם בזה צריכים להיות שלבים אחדים. אם הלווה לווה סכום קטן, ואין לו אפשרות לשלם, אין לקחת ממנו מיד את המשכנתה.

היו"ר י. גורני:

היועצים המשפטיים יקחו בחשבון את האעותיהם של חברי הוועדה בקשר לסעיף זה, ויביאו נוסח מתוקן. (קורא את סעיף 10).
הגבלה זו, אאאאאאאאאאאאאאאאאא " וללבד שלא ישלם בעדים מחיר העולה על חוק המשכנתה המגיע אותה שעה", היא חמורה מאוד, כי ערך הנכסים יכול לעלות.

י. טרליין:

זהו המסכו של הסעיף הקודם. לממשלה יש חתי אפשרויות: אם הלווה איבדו מטלם, היא יכולה לקחת לעצמה את המשכנתה ולהחזיר את החוב המגיע למלווה; האפשרות השניה היא, לא לקנות את המשכנתה, אלא להשתתף בעכוברים של ההוצאה לפועל ולרכוש את הנכס. הממשלה יכולה לרכוש את הנכס, אם ערכו אינו עולה על סכום המשכנתה, כי אחרת היא עלולה להכנס להתחייבויות

לשיבת ועדה הכספית
21.11.51

שאינן לה תקציב בטבילה, חוק זה יאר קרן לערכויות. תפקידה של
הממשלה הוא, לספור על הערבות, ולא לקנות גכסים.

היו"ר י. גורני:
אני מבין שהאוצר אינו צריך לפזר כסף.
לבר זה טובתו גם בטעיף הקודם וגם
בטעיף זה. אבל נניח שהנכס שורה טכום מסויים, ולממשלה יש ענין
שהנכס יועבר אליה, במקרה שהלווה אינו יכול לשלם את ההלוואה;
מדוע יכנה הטעיף הזה ויטבע אפשרות כזאת? תמיד תהיה לממשלה
אפשרות להסתלק מהשלוט טכום גדול.

ש. דיין:
אני מתנגד להגבלה במקרה זה, כי יכול
להיות מקרה שהרכישה תהיה לטובת המדינה,
התיקרות הנכס באה גם הודות להתפתחות הכללית של המדינה, והרווח
מנכס זה, במקרה שהוא עומד לפני הוצאה לפועל, מגיע למדינה ולא
למישהו שימכירה לשלם עבור המשכנתה מחיר גבוה. אם הממשלה תהיה
זקוקה לטכום מסויים לשם השגת מקום כזה, היא תוכל לבקש את הטכום
הזה מהוועדה. אני מביע לאפשר לממשלה להשתתף בקניה במקרה שהלווה
לא יעמוד בהשלוט, והנכס עומד למכירה.

י. טרלין:
בחוק הבנקים או בחוק המשכנתות כתוב,
שאם על ידי פעולת הוצאה לפועל בנק
רוכש נכס כגלל אאאאא סיבות דומות לסיבות הכספיות להוצאה לפועל
בחוק זה, הורשות לבעל הנכס לקנות בחזרה את הנכס בטען שנה, אם כבר
הוצו לבטל את ההגבלה, יש לאפשר לבעל הנכס לרכוש את הנכס בחזרה.

היו"ר י. גורני:
זה ייתכן. יש שתי דעות בענין רכישה
הנכס של ידי הממשלה, דעה אחת המתייבת
את ההגבלה הכתובה כאן, ודעה שניה השוללת אותה. אם יוחלט לבטל את
ההגבלה, יש להוסיף פיסקה בגדר הזכויות העומדות לבעל הנכס אחרי
המכירה.
(קורא את המסיטים 11, 12).
מה כוונת המלים "בכל חוק אחר" בטעיף 12?

י. המליג:
אני חושב שהכוונה היא לחוק הקשור במטבע
זר. הכוונה גם בחוקים שיינתקבלו בעתיד.

ס. סנה:
מה פרוש: "לזכות המדינה או לזכות מי
ששר האוצר מצווה?"

היו"ר י. גורני:
שאלו כבר שאלה דומה בקשר לטעיף קודם.
היועצים המספטיים יגישו לנו נוסח מתוקן,
ואז נתווכח עליו.

י. טרלין:
מה פרוש: "החישוב ייעשה לפי שער החליפין
שהיה קיים בתאריך המשכנתה"? האם הכוונה
לקודם הדומה? אם כן, יש סתירה בין שני הטעיפים של חוק זה, כי מצד אחד
רשאי שר האוצר לערוך למשכנתה כזאת גם ביחס לתנודת המטבע, ומצד שני,
לפי טעיף זה, רשאי שר האוצר להח ערבות לטילוק המשכנתה הזאת, אמנם
במטבע ישראלי, אבל לפי שער שיהיה ביום הפרעון.

ישיבת ועדת הכספים
21.11.51

שר

ד. הורוביץ:

סעיף עקב חשוב במקרה של דוֹלֵוּאצִיָה ושכית.
שום איש מחוץ לארץ לא יתן כסף בלי
לקבל מהאוצר באופן אדמיניסטרטיבי קונטרסצביליטי. לפי חוק השקעות
הזן סותר לו לדרוש דולרים. לאוצר יש סמכות בלתי מוגבלת לסמור
דולרים.

מ. סנה:

האם הנוסח אומר, שבילי שר האוצר גשארט
סמכות לתח ערכות של קונטרסצביליטי או

לא לתת?

ד. הורוביץ:

כן.

היו"ר י. גורני:

אני מבקש את היועצים המשפטיים לבדוק היטב,
עם הדבר נושא באופן סדויק בחוק.

(קורא סעיפים 13, 14).

י. גורני:

האם שר האוצר מוכרח באותו זמן לסמור
על חוק הערבויות בנוגע לאותם העסקים?
אני הייתי כותב: "הוראות חוק זה באות להוסיף סמכויות לפי הוראות
חוק הערבויות". אם לא בכתוב זאת, היכללנה גם הערבויות שמינתנה
במסגרת חוק זה בהגבלות הקיימות בחוק הערבויות.

י. גורני:

אין צורך בכך, בסעיף י' של חוק זה באמר,
שסכום הקרן בקבע על ידי ועדת הכספים.
בחוק הערבויות, מוגדל הסכום הכללי של הערבויות, אם ערבות בינה מתאשרת
פה חוץ. זהו ניסוח המופיע בכל חוק שיכולים להיות בו סקרים כאלה.

היו"ר י. גורני:

אני מבקש להבהיר את הסעיף הזה.
(קורא סעיפים 15, 16).

טייפנו את הקריאה הראשונה בחוק זה. נכמה
סעיפים צריכים היועצים המשפטיים להגיש לנו הצעת נוסח מתוקן. ביחס
לפרושים המפורטים במתחילת החוק, התעורר ויכוח סקצווי בלתי עקרוני,
שאולי יהיה צורך להקים ועדת טענה של ועדת הכספים כדי לבררו.
היועצים המשפטיים יכיבו אאאאאאאאאאאא נוסח מתוקן של כל ההצעות
שהושמעו, וכשנשטע מותן, בהליים בהצבעה מה לקבל ומה לדחות.

י. גורני:

אני מציע להגביל בתאריך את סעיף 16(ה).

י. טרלין:

אם מה רוקח רוצה זאת, עליו להציע להכניס
סעיף לחוק זה, ששר האוצר יפרטם כדי שנה
דין-וחשבון על הפעולות שנעשו. התאריך לא יכול להקבע כאן.

מ. סנה:

שר האוצר יהיה מוכרח לפורטם את הדין-וחשבון
הזה בדין-וחשבון על התקציב, או במקרה שירצה
לנגות בכספים.

הוחלט:

שהוועדה תחזור לקריאה שניה ולהצבעה על
חוק המשכנתות אחרי שהיועצים המשפטיים
יגישו לה נוסח מתוקן, לפי הצעות חברי
הוועדה.

ערבונות:

היו"ר י. גור: באחת הישיבות הקודמות דבר בדבר מתן ערבויות לקוף ולחברת החשמל, ונתבקשתי על ידי חלק מחברי הוועדה לבקש את חוות-דעת הנשיאות ביחס לחוקיותה של החלטת הוועדה. הנשיאות, שאליה פניתי, השיבה, שהחלטה כזאת אינה בסמכותה. השאלה היא, אם ועדת הכנסת מוטמכת לתת פירוש.

מ. טנה: מקובל בכנסת, שכשמעוררת שאלה פרוצדוראלית או חוקית, מפנים אותה לוועדת הכנסת, שלא תמיד היא הפוסקת בענין, אולם היא מחליטה מיהו הפוסק.

ד. הרוביץ: ברור שעל כך אינה יכולה להחליט שום ועדה, אלא רק אינסטנציה משפטית, כי רק אינסטנציה משפטית יכולה לפרש את החוקים. אין כאן אצ ענין של הצבעה אלא שאלה של פירוש החוק, ולכן אין צורך בוועדה פוליטית. אם לערער על החלטת הוועדה, אפשר לעשות זאת לפני ביה"ד העליון. כרגע אני מציע שנחזור בהחלטת הוועדה על נוסח החוק. אם האוצר יפעל בניגוד לחוק, לפי החלטה זו, אפשר יהיה לתבוע את האוצר למשפט.

מ. טנה: יש אחריות המשפט ויש אחריות פרלמנטארית. השאלה אינה, אם שר האוצר יבצע את החוק כראוי. השאלה היא אם ההחלטה חוקית, ועל כך מוטמכת להחליט ועדת הכנסת. הכנסת, המוסד המחוקק העליון, העבירה אחת מסמכויותיה לאחת מוועדותיה. בוועדה התעורר ספק, אם אקט מסויים כלול בדלגאציה שהוועדה קיבלה. לכן לברר את הספק הזה אפשר בכנסת או בוועדת הכנסת. אני קובל על כך שבמקרה זה עברה הוועדה על הסמכות שהועברה אליה.

ד. הרוביץ: מה יהיה אם בקשר לכל החלטה יקום חבר ויערער על חוקיותה? האם בכל מקרה תהיה ועדת הכספים חייבת לשאול את חוות דעתה של ועדת הכנסת או של בית המשפט? דרך זו יכולה לשמש כמכשיר אידיאלי לאובסרוקציה.

מ. טנה: הנסיון אומר שהדבר אינו כך. לוועדת הכספים יש רק דעה מייצעת לגבי המליאה ביחס לשאלות שונות הנתונות בסמכותה, מלבד שני דברים, תקציב הנתחון ומתן ערבויות, שבהם מהווה הוועדה אינסטנציה סופית.

י. בדר: אנו מעוניינים לשמור על החוק. עובדה היא שהכנסת קיבלה חוק, שבתוקפו יש לוועדת הכספים סמכויות ידועות. סמכות הכנסת היא בלתי מוגבלת, מכיוון שהיא גוף סוברני. הכנסת אינה יכולה לעבור על סמכויותיה, אצ כי אין להן גבול. לוועדה יש סמכויות מוגבלות ומוגדרות בחוק, ואם תעבור עליהן יהיה בזה משום אהרה-ויירס, והחלטותיה בטלות. במקרה כזה, יכול מבקר המדינה לפטוק שחברי הוועדה אחראים באופן אישי בעד הוצאת כספים בלתי חוקית. כמוכן, גם האוצר יהיה אחראי.

במקרה שענין הקשור בערבות כזאת יהיה נדון בבית המשפט, יוכל בית המשפט לדון על בעיית הערבות ממקורה ולומר שהיא אינה קיימת. לכן אמרתי בישיבה הקודמת שהגורם היכול להחליט אם ערבות זו היא חוקית הוא הבנק, כי בנקאי זעיר לא יתן כסף על סמכות ערבות מפורקת. לעומת זאת, חבר כנסת החושב שהוועדה פוצצת עברה על סמכויותיה בנתינת הערבות, יכול להביא את הענין לתשומת לב הכנסת, כלשם שהוא יכול להביא לדיון בכנסת מקרים שונים של פגיעה בחוק על ידי מוסדות המדינה. דבר אחד הפוסל את ההמצאה ששמענו עליה בישיבה האחרונה הוא ה"רול אגיינסט אנטיסיפיישן". לפי הנוהג של הפרלמנט הבריטי, המבוסס על נסיון רב, אסור לקבל בפרלמנט החלטה המבטיחה או מחייבת את הגוף המחליט לקבל בעתיד החלטה אחרת. הייתי מציע להביא את הענין לפני ועדת הכנסת. דעתי היא, שהחלטה בדבר נתינת ערבות לאחר שהתקציב יתקבל היתה בלתי חוקית.

היו"ר י. גורני:

ההחלטה נתקבלה ונתעוררה שאלה בקשר לחוקיותה. לאחר שהנשיאות השיבה מה שהשיבה, שאלתי את מר טרלין, מה עשינו לגופו של דבר. אנו החלטנו שביאור התקציב השנתי, ויהיה ברור שבמסגרת התקציב השנתי שיאשר בכנסת תהיה אפשרות לאשר ערבות זו במחום של 10% ממנו, תסכים ועדת הכספים לנתינת הערבות. מר טרלין אמר, שלדעתו אי אפשר לקבל החלטה פאקולטטיבית. אם נלך לפי החוק, הרי יכולה להיות טענה פורמלית. אני מסכים לדעה, שמבחינת החוק הכתוב יכולה לבוא טענה כזאת, שאין לקבל החלטה על תנאי. אבל בכל חוק יש מגמה והיא, לא לעשות דברים העלולים להזיק למדינה או לציבור מסויים. השאלה היא אם יש נזק בהחלטתנו, שהיא מסוייגת מאד. האם אנו צריכים להחמיר כל כך בעצמנו ולמנוע מעצמנו את האפשרות לעשות דבר שאנו חושבים אותו למועיל? אף על פי שיש אולי מקום לטענה פורמלית, טבורני שבענין זה אין צורך ללכת לוועדת הכנסת.

ד. הורוביץ:

לדעתי לא היינו יכולים להיות גמישים כל כך, אילו היה מקום לטענה הפורמלית. אני חושב שאין לה מקום. אני בטוח שאפשר להביא את הדבר לבירור משפטי. בעצם, מה שאינו חוקי הוא, שאפשר שלא אושר התקציב. ההחלטה בדבר מתן הערבות לפי החוק אינה בלתי חוקית. אין תקציב שנתי; ישנו תקציב לחצי שנה. אולם תקציב זה, שהוא כרגע תקציב חצי שנתי, יהיה תקציב שנתי אם לא יאושר תקציב בוסף למחצית השנייה של השנה. האוצר יכול להוציא לפועל את ההחלטה בדבר מתן הערבות בתקופת השנה, כשידע מהו התקציב השנתי. כדי להימנע מאי חוקיות, האוצר אינו מפעיל את הערבות כל זמן שאינו יודע מהו התקציב השנתי. אני בטוח שכל עורך דין יאשר זאת, כי אם ועדה חוזרת על החוק היא נוהגת כחוק. השאלה היא שאלת הביצוע על ידי האוצר. אם הביצוע יידחה עד לאחר קבלת התקציב השנתי, לא תיעשה כל פעולה בלתי חוקית. לוועדה יש זכות חוקית להחליט על מתן ערבות בגדר תקציב שנתי, גם אם הכנסת אינה קובעת תקציב שנתי. ההוצאה לפועל של ההחלטה יכולה להיות מוגבלת על ידי מציאות כספית ידועה. אנו מעדיפים שתהיה החלטה. בינתיים תעמוד ההחלטה בעינה, בסימן שאלה. אני מציע שכולנו נחפש את האינטנציות הצריכות לברר את הדבר. הבנק מסתפק בהחלטה שנתקבלה.

ט. טנה:

בענין זה, מכיוון שזוהי שאלה פורמלית, אני רוצה להקפיד ולקבוע שנוציג הממשלה איננו שואך לדיון זה, מכיוון שזהו דיון על צורת התפקוד של מוסדות הכנסת. אני אומר זאת למרות העובדה שאני תמיד שומע בענין את ההסברים של מר הורוביץ. הניסוח שניתן על ידי מר הורוביץ לא נתקבל על ידי ועדת הכספים, כי אנו נקטנו סכום, והוא דלג על כך עכשיו. הוא אינו יכול ללכת לבנק בלי סכום. אם קובעים שתינתן ערבות בסך 500,000 ל"י, יש גם להוסיף ולומר שהיא תינתן בתנאי שהיא לא תעבור, ביחד עם כל הערבויות האחרות שניתנו במשך השנה, על 10% מהתקציב השנתי. ועדת הכספים הופקדה על ידי הכנסת לבדוק אם סכום הערבות הוא בתחום עשרת האחוזים הללו. לא בדקנו זאת. אם היינו יודעים שסך הכל של הערבויות שניתנו עד כה לא עבר את הגבול של 10%, היתה בידינו האפשרות להחליט ברוב דעות. אנו קיבלנו החלטה על סכום נקוב, שהתנינו אותו בזה שלא יעבור גבול מסויים. אין אנו יכולים להקציב מתקציב שאיננו קיים. אנו קיבלנו החלטה שנקבל החלטה, וזה אינו חוקי. ועדת הכנסת מטמטמת, ואת זאת אפשר לראות בתקנון הכנסת, לקבוע את סדרי עבודת ועדות הכנסת. אני רוצה לבדוק אם החלטה שנתקבלה בוועדת הכספים היא בהתאם לסמכות שניתנה לה על ידי הפלנום. ועדת הכנסת היא דלגציה של הכנסת לעניני פרוצדורה. אם היושב ראש יודיע שהוא יפנה לוועדת הכנסת בענין זה, מה טוב; אחרת אפנה בערעור בעצמי. אני מעדיף שהיושב ראש יפנה ומבקשו להזמין אותי כדי שאטען את טענתי. בענין זה הממשלה איננה מעורבת.

י. בדר:

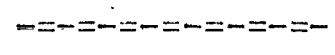
אני מתנגד להעברת הענין לוועדת המסמ. קיים חוק שסמו "חוק שכר שופטי מדינה", לפיו יש לוועדת הכסף סמכות להחליט על שכרם של שופטי המדינה. בוועדה נתעוררה בעיה, אם השופטי הדתיים הם שופטי מדינה, ונתעוררה בעיה של סמכות הוועדה להחליט אם השופטים הדתיים הם שופטי מדינה. מכיוון שבמסכות הוועדה, לפי החוק,

להחליט מה סמכויותיה, החליטה הוועדה שהשופטים הדתיים הם שופטי מדינה. אינטרפרטאציה נוספת נתונה רק בידי מפרשי החוק, בתי-המשפט. הוועדה המקבלת החלטות לפי סמכות קבועה בחוק איננה באותו רגע חלק של הכנסת. הוועדה פגעה בחוק, משה כמזכרו של כל מוסד מדיני שפגע בחוק. אני מציע להשאיר בידי כל אחד את האפשרות להביא את הענין לכנסת. אינני מסכים לכך, שוועדת הכנסת תדון, אם מותר לנו לקבל החלטה בענין זה או לא, כי לוועדת הכנסת אינה יכולה להיות בענין זה עמדה קובעת. אני חושב שהחלטה שנתקבלה אינה חוקית, ולכן הצבעתי בעד הערבות ונגד החוק.

היו"ר י. גורי: אני מציע שוועדת הכספים תחליט ברוב דעות שהחלטתה היתה חוקית. אני מוכן להעמיד את השאלה, אם החלטתנו היתה חוקית, להצבעה בישיבה הבאה. אם הוועדה תחליט שעשינו מעשה חוקי, תהיה אפשרות לכל אחד לערער. אם הוועדה תחליט שעשינו מעשה בלתי חוקי, נדון מה לעשות.

מ. סנה: אם תחליטו שהחלטתה היתה חוקית, אגיש הסתייגות, ואציע לסדר היום הצעה בדבר חוקיות החלטת הוועדה. אז תחליט הכנסת להעביר את הענין לוועדת הכנסת.

הוחלט: שהוועדה תחליט בישיבה הבאה, אם החלטתה בענין מתן ערבויות היתה חוקית או לא.

חשובות לשאלות:

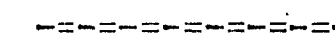
מ. הרוביץ: שאלה אחת היתה, אם נקיים דיון על מאזן התשלומים. החשובה לשאלה זו היא חיוביות. אני עומד לרשות הוועדה בכל עת שתרצה.

י. רוקח: בעתון "הארץ" הופיע היום מאמר גדול על שינוי מדיניות המטבע הזר, ונטסרו פרטים רבים.

ד. הרוביץ: לא קראתי את המאמר, אך שמעתי עליו. הוא מסתמך על דעת אחד הבנקאים, שהביע דעה. למטשלה אין כל דעה בענין זה, והבעת דעה אינה מחייבת את המטשלה.

מ. סנה: האם שרד האוצר אינו חושב לנקוט אמצעים, לפחות לגבי העתיד, כדי שלא ייאמרו דברים הגורמים נזק למטבע הישראלי? אם איש כמו הופיין, אל יסוד אמון הממשלה אליו, יודע שיש תכנית להדפיס שטרין כסף, והוא מפרסם זאת ללא כל רשות, והדבר גורם לירידת הלירה בצורך מ-3:48 עד 2:40, הוא אינו נוהג כראוי. לו היה איש מפרסם את הדברים האלה, היו אומרים עליו שהוא בוגד במולדת.

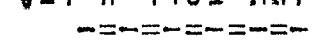
היו"ר י. גורי: שאלה זו נתעוררה בוועדה, ושר האוצר הביע צער על הפרסום.

סדר היום של הישיבות הבאות:

היו"ר י. גורי: בשתי הישיבות הבאות תועמד יועמדו על הפרק הנושאים הבאים: מאזן התשלומים, חוק ערבות למשכנתות (סיום), שני חוקים קטנים, העברות מסעף לסעף, אישור צווי בלו ומכס.

מ. סנה: ישנו חוק בדבר שינוי המוסד לעידוד השקעות הון. בחוק כתוב שהאוצר יביא לדיון אינפורמאציה על המועצה והרכבה. אני מבקש לכלול זאת בסדר היום.

בחירות ועדות המטה של ועדת הכספים

היו"ר י. גורי:

אמש נתייקמה ישיבת ראשי ועדות הכנסת, בה הוצעה הצעה כללית על הטוב שנוצר, שהוא קשה להטות בכנסת הראשונה, שחברים מתרוצצים מועדה לועדה, בשעה שועדות מתכנסות באותו מועד. הוחלט שגישות הכנסת תהייב את ראשי הועדות לכנס ביום ב' מספר ועדות. כן הוחלט שיום ד' בבוקר, עד הצהריים, הוא קודש לועדות, והמליאה תתכנס אחרי הצהריים. נוסף לכך תובא הצעה לועדת הכנסת בדבר קיום ישיבת ערב ביום רביעי, כדי להציל ישיבת נוספת לועדות. בהתאם להחלטות שנתקבלו, הוטל על מזכירות הכנסת לערוך לוח חדש של ישיבות הועדות.

חברי ועדת המטה לעניני תקציב הבטחון הם: בדר, טנה, דיין, גורי, הרצפלד, רוקח, כהן, גניסובסקי (או קלמר). עלינו להודיע לועדת החוץ וההגנה שבאפשרותה לשלוח דלגציה שלה.

חברי ועדת המטה לענינים הכרוכים בפעולת מבקר המדינה: גורי, קדיש, בדר, סרלין, טנה, כהן, אחד פועל מזרחי.

חברי ועדת המטה לעניני מס מותרות: איזלינג, שרי (במקום גפתי) רוקח; דיין (?), בדר, כהן, 1 פועל מזרחי.

חברי ועדת המטה לעניני השמל: אראב, טנה, שני חברי מפא"י, כהן, 1 חבר הפועל המזרחי, בדר.

י. בדר:

ביקשתי לאפשר לי, לחבר יחיד בועדה, לשלוח חבר אחר מסיעתי לישיבות ועדות המטה.

היו"ר י. גורי:

אני מצטער על שהסחתי דעתי מבקשה זו. אכרר אם יש אפשרות לעשות זאת.

ועדת הכנסת לא דנה עדיין על ראשות בועדות המטה. עד שוועדת הכנסת תחליט בענין זה, נקבע שבאופן זמני יהיה הדבר נתון לשיקולו של יושב ראש הועדה.

שאלות

י. רוקח:

אנו הצבנו שאלות בנוגע לחלוקת כספי ההעבקה ומלווה העצמאות, וטרם קיבלנו תשובה.

היו"ר י. גורי:

ביקשתי להדפיס את השאלות. השאלה שעורר מר רוקח הושמטה בטעות מההדפסה. ביום ב' בשאל את שר האוצר אם הוא מוכן לנזיכוח בועדה בענין זה לפני ההרצאה בכנסת.

י. בדר:

וועדת הכספים הקודמת הכינה חוק מבקר המדינה, הסתמך את החוק הסיים, שלפיו צריך לבחור מבקר מדינה חדש ארבעה חודשים אחרי יום היבחר הכנסת, כלומר עד ה-20 בדצמבר.

היו"ר י. גורי:

אין זה רצוי, לאחר שמבקר המדינה הגיש את הדו"ח שלו באיחור רב, שתבוא לכנסת הצעה לתיקון חוק המבקר לפני שיוגש כל הדו"ח. לדעתי יש לצרף את שני הדברים גם יחד, יש לפנות לנשיאות ולבקשה להכניס את שני הסעיפים בעת ובעונה אחת לפני סוף דצמבר.

פרוטוקול של ישיבת ועדת הכספים

ביום י. גורני: תיק הפרוטוקולים עומד לדיון של כל חבר-
ועדת הכספים. הכנסת הפרוטוקול לחיקו של
כל אחד מהחברים בדוכה בקטיים מסויימים.

הישיבה ננעלה בשעה 11:10.